

Margareta Engström, Bankeryd.

En stor konstnär, som lät sin konst tala.

Bankerydsbor i allmänhet vet nog inte vem hon var, trots att hon lämnat många vackra spår. Dessa minnesord är ägnade henne.

Barndomsvänner berättar att hon som liten, klämmig och käck, spelade fotboll med pojkarna ovan järnvägen i Tomtebos stora trädgård. Storebror Erik hade fått en riktig fotboll i läder av föräldrarna Sture & Margit. Deras kärlek till barn visades vid många tillfällen. Kvarterets ungar blev en gång om året bjudna på choklad med vispgrädde, därtill Pommac och tårta från Östbergs eller Bernads.

Barnen Engström, Erik, Birgitta och Margareta, skjutsades till och från Kyrkskolan i Klosters Fabrikers bil, där pappa Sture var Disponent. Barnen fick efter dåtidens mått en privilegierad uppväxt. Margareta började tidigt att måla och rita.

När hon kom till skolan, fyllde hon skolböckerna med teckningar. Margareta hade svårigheter med texter och stavning. Det konstaterades att hon var lätt ordblind, det som i dag kallas dyslexi.

När klasskamraterna såg Margaretas teckningar, ville de också rita och måla i sina böcker. Men då stoppade lärarinnan dem,

barnen pekade på Margareta och sa, "men Margareta gör ju det!!" Svaret från läraren blev: "Ja, - det är skillnad det, - Margareta kan!"

Margareta var storkund i oljefärg, i Kellos färgaffär vid Kortebovägen. Expediten Viiu Vungi och Margareta fann varandra och blev med åren mycket goda vänner. Margaretas tonår förlöpte på Vaggeryds internatskola och senare på en internatskola i Stockholm. Där lärde hon sig att spela piano på gehör, noter lärde hon sig aldrig.

22 år gammal for hon till Stockholm för utbildning vid Académie Libre åren 1954 - 57. Hon fortsatte sin utbildning vid Kungliga Konstakademin åren 1957 - 1963. Många besök hos Vera Sager på Margretholm Mullsjö och i det Sagerska palatset vid Strömgatan 18 i Stockholm, bidrog starkt till Margaretas inblick i rysk historia och den rysk-ortodoxa teologin. Ikontraditionen fångade Margaretas konstnärs själ. Hennes religiositet fick näring i den ortodoxa tron.

I studiesyfte företog eleverna vid konstakademin en gruppresa till det då kommunistiska Leningrad. För att det inte skulle uppstå konflikt, så uppmanades eleverna att kalla

sig för kommunister. Detta vägrade Margareta. Vid ankomsten till Nevas strand och Ilja Repins Leningradinstitut för måleri, berättade hon öppet om sin ortodoxa tro.

Vera Sager (1895-1988)

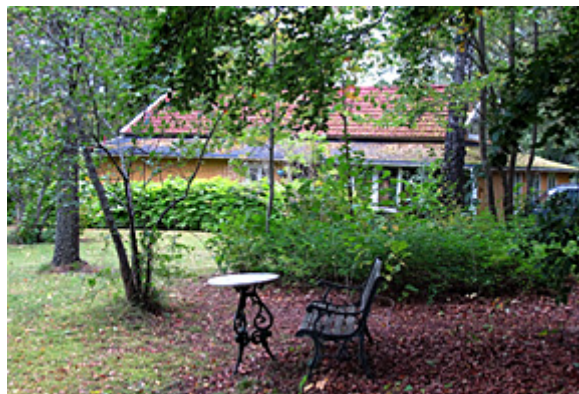
Det innebar en ovanlig öppenhet från de ryska konstnärernas sida. Medan de "kommunistiska" kamraterna fick se den officiella konstens förhållande av Lenin och Stalin, - var det flera av de ryska konstnärerna som för Margareta, visade sin privata "riktiga konst". Dessa möten blev för Margareta av stor betydelse i hennes egen konstnärliga utveckling.

På Konstakademien förvånade sig lärarna över Margaretas kapacitet. Hur hon hann färdigställa alla de olika uppdragen så snabbt. Vad akademins ledning inte visste var att Margareta redan då, hade vänt på dygnet och tagit natten till sin arbetstid. Detta arbetssätt fortsatte hon med hela livet. Detta kan vara en anledning till varför Bankerydsbor i allmänhet, inte fick så mycket kontakt med Margareta.

Efter utbildningen kom hon hem till Bankeryd igen.

Tomtebo Industrigatan 7, hösten 2016

Det gamla hönshuset på Tomtebo byggdes om till bostad och ateljé.

Under nätternas tysta timmar, skapade Margareta mängder av skulpturer och målningar, som nu finns att beskåda i det offentliga rummet. Inte bara i Bankeryd- Jönköpingområdet. Margaretas verk finns representerat i kyrkor, kommuner, landsting och museer runt om över hela landet. Utöver detta hamnade många verk hos för undertecknad, okända privatpersoner.

Redan som liten hade Margareta en stark kristen barnatro. Därför fick hennes verk ofta en sakral ton.

Vid ett tillfälle i ateljén, drabbades Margareta av en oförklarlig kraft. Något stod bakom henne, när hon utan

Hemkommen till Bankeryd blev den Serbisk ortodoxa kyrkan i Jönköping, den plats där hon regelbundet firade gudstjänst.

egen plan, via händer, färg och pensel gestaltade Kristus ansikte, i den bild som nu finns i Bankeryds Kyrkas sakristia.

Ute på kyrkogården står sedan många år en kvinnogestalt och blickar mot aftonljuset -
Ad lumen

När Trånghalla kyrka invigdes 1969, var det självklart att Margareta fick

uppdraget att pryda kyrkan. Det blev verket:

"Ljusets segrande Kristus "

Strax därefter *"Maria"* skulpturen i Maria kapellet, Kristine kyrka i Jönköping 1972.

Men inte bara sakral konst. De små brorsönerna på Tomtebo blev inspiration till flera skulpturer av barn.

"Bröderna"

utanför spelbutiken i Bankeryds centrum

1974 skapade hon, åt Huskvarna; *"hvattenfall vilket lyser hvitt i dagen."*

När Jönköping fick ett nytt polishus 1974, skulle det smyckas med konst. Polisföreningen köpte skulpturen *"Mor och barn"*, en gestalt huggen i sjödränkt ek.

Skulpturen stod i många år i receptionen, men är nu flyttad till en säkrare plats längre in i byggnaden.

Margareta hade synpunkter på sin egen tidsepok. I sin egen bok ; **Liten man på jorden**, reagerade hon på "utvecklingen av vår civilisation". En bilderbok för vuxna att reflektera över. Halls förlag 1977.

I samband med att Margaretas Mor blev gammal och flyttad till Ekåsens äldreboende, så högg hon i alm skulpturen *"Gud, låt min själ få komma till mognad, innan den ska skördas."*

inspirationen till verket med text och bild från Selma Lagerlövs. Skulpturen står nu lite undanskymd på Ekåsens äldreboende.

Samma tema finns i bronsskulpturen utanför Unionen i Huskvarna. 1984

På Gelbgjutargatan i Jönköping står två kvinnor i brons, skapade av Margareta. Det är Aurore Storckenfeldt och Lina Sandell, som talar om den begynnande väckelserörelsen.

"Samtal" 1996

Margareta betraktade alla sina skulpturer som sina barn. Var alltid orolig för brand i ateljén. Därför deponerade hon ett av sina verk, *"Vindstråk"* hemma hos undertecknad med villkoret, att vi aldrig skulle fråga om vi fick köpa skulpturen. Inför en utställning på Läns museet i Jönköping, försvann verket från vårt hem.

Margareta dog den 8 april 2014. Efter begravningen på Dunkehalla Begravningsplats i Jönköping, hänger *"Vindstråk"* åter på sin plats i mitt vardagsrum. Margaretas bror sa; "Jag vet att hon ville att Du skulle ha den"

Med tacksamhet
2016-10-27
Klas-Peter Suneson